

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет економіки та управління

Кафедра фінансів

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О. Б. Жильцов
2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

спеціальності *072 Фінанси, банківська справа та страхування*
освітнього рівня *першого бакалаврського*
освітньої програми *072.00.01 Фінанси і кредит*

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2814/23
Жильцов
(підпис) (прізвище, ім'я)
« » 2023

КИЇВ - 2023

Розробники:

Обушний Сергій Миколайович, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів факультету економіки та управління Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Обушний Сергій Миколайович, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів факультету економіки та управління Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фінансів

Протокол від 08.02.2023 р. № 1

Завідувач кафедри

Рамський А.Ю.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми керівником освітньої програми **072.00.01 Фінанси і кредит**

08.02.2023 р.

Керівник освітньої програми

Сосновська О.О.

Робочу програму перевірено

____.____. 2023 р.

Заступник декана

Казак О.О.

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), «____» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), «____» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), «____» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), «____» ____ 20__ р., протокол № ____

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
<i>Вид дисципліни</i>	Обов'язкова навчальна дисципліна циклу фундаментальної підготовки. Формування спеціальних (загальних, фахових) компетенцій
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	українська
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	5 кредитів / 150 годин
<i>Курс</i>	3
<i>Семестр</i>	6
<i>Кількість змістових модулів з розподілом:</i>	4
<i>Обсяг кредитів</i>	5
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	150
<i>Аудиторні</i>	56 (28 л / 28 пр)
<i>Модульний контроль</i>	8
<i>Семестровий контроль</i>	30
<i>Самостійна робота</i>	56
<i>Форма семестрового контролю</i>	іспит

Мета дисципліни - формування у студентів цілісної системи теоретичних та практичних знань щодо управління фінансовими ресурсами підприємств і організацій різних форм власності, формування фінансової стратегії, оцінювання вартості капіталу, управління фінансовими ризиками.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоєння методик оптимального використання фінансових ресурсів;
- набуття навичок управління грошовими потоками;
- формування умінь застосовувати системні підходи до управління активами, прибутком, інвестиціями;
- засвоєння методик визначення вартості капіталу, оптимізації його структури;
- формування умінь правильно оцінювати фінансові ризики і застосовувати інструменти антикризового управління підприємством.

Загальні компетентності

- ЗК-1** *Комплексне розв'язання проблем:* розуміння поставленої задачі; здатність проникати в суть явища, проблеми, завдання, виявляти характерні ознаки, суттєві риси та взаємозв'язки, проводити аналогії, узагальнювати; володіння системним, цілісним підходом до аналізу й оцінки ситуації та вирішення проблеми
- ЗК-2** *Креативність та гнучкість мислення:* здатність породжувати нових ідей, придумувати та знаходити нетрадиційні рішення, набуття гнучкості мислення, відкритого для застосування набутих економічних знань для вирішення стратегічних та поточних завдань економічного розвитку підприємства, а також для застосування набутих економічних знань у повсякденному житті.
- ЗК-3** *Управлінські навички:* спроможність організувати власну діяльність та ефективно управляти часом; здатність здійснювати лідерські функції в колективі задля досягнення спільної мети; здатність розробляти та управляти проектами, ставити цілі, приймати і втілювати рішення.

ЗК-6 *Орієнтація на високий результат:* внутрішня потреба виконувати роботу якісно; здатність планувати етапи та хід виконуваної роботи, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, представляти результати роботи й обґрунтовувати запропоновані рішення на сучасному науково-технічному й професійному рівні.

ЗК-8 *Громадянська позиція:* розуміння закономірностей суспільно-політичного, культурного та економічного розвитку України у світовому співтоваристві, усвідомлення своєї професійної, соціальної, громадянської ролі у цих процесах; усвідомлення особистої відповідальності за колектив, до якого належиш, долю своєї країни.

Фахові компетентності спеціальності

ФК-1 *Глибокі професійні знання:* здатність продемонструвати знання особливостей поведінки підприємства як виробничо-ринкової системи на ринку, характер зміни параметрів виробничої функції у короткостроковому та довгостроковому періодах; вміння прогнозувати на основі стандартних теоретичних і економетричних моделей поведінку економічних агентів, розвиток економічних процесів і явищ на мікро- і макрорівні.

ФК-5 *Обчислювальна культура:* володіння сучасними методами збору, обробки та аналізу економічних і соціальних даних; сучасними методиками розрахунку та аналізу соціально-економічних показників, що характеризують економічні процеси та явища на мікро- і макрорівнях.

ФК-6 *Культура економіки:* здатність пояснити широкий діапазон фінансово-економічних процесів, які відбуваються на підприємстві та в країні.

ФК-7 *Здатність до навчання та дослідницькі навички:* здатність до самонавчання та самовдосконалення; викладання фінансових дисциплін у навчальних закладах; спроможність обґрунтовувати тематику і плани (проекти) наукових досліджень; здатність до проведення наукових досліджень.

Програмні результати навчання

Знання та розуміння

ПРН-3-2 закономірностей функціонування сучасної економіки на макро- та мікрорівні; здатність виявляти тенденції зміни соціально-економічних показників.

ПРН-3-3 особливостей фінансової діяльності та внутрішніх і зовнішніх фінансових відносин підприємств; принципів і методів фінансового аналізу та фінансового планування на підприємствах.

ПРН-3-4 бухгалтерського обліку, порядку складання фінансової звітності, аналізу господарської діяльності, аудиту, вітчизняних та міжнародних стандартів фінансової звітності.

ПРН-3-5 основ організації банківської справи, банківських операцій (в тому числі біржових та валютних) та їх проведення

Застосування знань та розуміння

ПРН-У-4 виявлення і розуміння змін, які відбуваються на фінансових ринках

ПРН-У-7 здійснення операцій на фондовому ринку, інвестицій у цінні папери, трастових, лізингових, факторингових та фінансових операцій з іпотекою

ПРН-У-8 здатність пояснити широкий діапазон фінансово-економічних процесів, які відбуваються на підприємстві та в країні.

ПРН-У-11 здатність розробляти оптимальну структуру інвестиційного портфеля.

ПРН-У-15 здатність використовувати професійно-профільовані знання й практичні навички у сфері державних фінансів, фінансів суб'єктів господарювання, міжнародних фінансів та фінансового ринку для прийняття оптимальних управлінських рішень у сфері фінансів і кредиту

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:
знати:

мету і завдання, стратегію і тактику фінансового менеджменту; функції і принципи фінансового менеджменту; необхідність і значення обліку часових факторів при прогнозуванні фінансових потоків; основні підходи до управління прибутком; структуру капіталу підприємства; показники, що характеризують стан капіталу; сутність і основні напрямки фінансового управління інвестиційною діяльністю; основні методи фінансового прогнозування і планування; поняття та основні підходи до проведення фінансової санації з позиції ефективного фінансового управління

уміти:

приймати стратегічні і тактичні рішення в галузі фінансового менеджменту, що враховують вартість грошей у часі; управляти активами і пасивами підприємства, управляти прибутком від різних видів фінансово-господарської діяльності; оцінювати вартість капіталу від різних джерел; управляти розміщенням оборотного капіталу, дебіторською заборгованістю; управляти грошовим потоками, реальними і фінансовими інвестиціями; оцінювати фінансові результати діяльності підприємства; здійснювати антикризове управління фінансами підприємств

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		пр	мк	інд	ср
Змістовий модуль 1. ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ					
Основи фінансового менеджменту	8	2	2		4
Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту	8	2	2		4
Фінансове планування та бюджетування	8	2	2		4
Модульна контрольна	2			2	
Разом за змістовим модулем 1	26	6	6	2	12
Змістовий модуль 2. ОБОРОТНИЙ КАПІТАЛ					
Поняття оборотного капіталу	8	2	2		4
Управління оборотним капіталом	8	2	2		4
Фінансування оборотного капіталу	8	2	2		4
Модульна контрольна	2			2	
Разом за змістовим модулем 2	26	6	6	2	12
Змістовий модуль 3. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙ					
Управління потоками грошових коштів	8	2	2		4
Вартість грошей в часі	8	2	2		4
Ризик і прибутковість	8	2	2		4
Прийняття інвестиційних рішень	8	2	2		4
Модульна контрольна	2			2	
Разом за змістовим модулем 3	34	8	8	2	16
Змістовий модуль 4. ОЦІНКА ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ					
Дивідендна політика	8	2	2		4
Вартість капіталу	8	2	2		4
Оцінка бізнесу	8	2	2		4
Злиття та поглинання	8	2	2		4
Модульна контрольна	2			2	
Разом за змістовим модулем 4	34	8	8	2	16
ІСПИТ	30				
Усього годин	150	28	28	8	56

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ

Тема 1. Основи фінансового менеджменту

Сутність поняття «фінансовий менеджмент», його характеристики та складові, історія розвитку та еволюція підходів до управління фінансами, наводиться характеристика основних етапів розвитку фінансового менеджменту.

Мета та завдання фінансового менеджменту на підприємстві, розкриваються основні функції фінансового менеджменту як управлінської системи та спеціальної галузі управління підприємством.

Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту

Звітність як база для обґрунтування управлінських фінансових рішень. Особливості фінансової інформації. Стандарти розкриття фінансової інформації та її використання. Зведена і консолідована звітність. Основи аналізу фінансового стану компанії. Експрес-діагностика звітності. Фінансовий результат і його оперативна оцінка. Стан засобів і предметів праці. Чистий оборотний капітал і чисті активи. Фінансовий стан і фінансова стійкість, короткостроковий і довгостроковий аспект.

Зміст понять «власний капітал», «акціонерний капітал», «інвестований капітал», «Enterprise value», «капіталізація». Поняття основної операційної діяльності, операційних і неопераційних (непрофільних, нефункціональних) активів.

Аналіз і коригування фінансових звітів. Підходи з використанням поточних ретроспективних даних.

Тема 3. Фінансове планування та бюджетування

Сутність, значення, роль та принципи фінансового планування на підприємстві. Види фінансових планів і методи планування фінансових показників. Види планів: стратегічний і виробничий план. Типи цілей стратегічного планування: ринкові, виробничі, фінансово-економічні, соціальні. Структура стратегічного плану: зміст і цільові установки діяльності підприємства; прогнози і орієнтири; спеціальні плани і прогнози (виробництво, маркетинг, фінанси, кадрова політика, інноваційна політика, нова продукція і ринки збуту).

Фінансовий план підприємства: характеристика, необхідність, принципи складання та процес розробки. Структура фінансового плану: інвестиційна політика; управління оборотним капіталом; дивідендна політика; фінансові прогнози; облікова політика; система управлінського і фінансового контролю.

Принципи фінансового планування. Відмінності понять «план» і «бюджет».

Сутність бюджетування та його місце в управлінні підприємством. Загальна характеристика бюджетування на підприємстві. Види та форми бюджетів, методи їх розробки.

Етапи організації системи бюджетування на підприємстві. Зміст етапів постановки бюджетування на підприємстві. Центри Фінансового Обліку (ЦФО) підприємства в системі бюджетування. Центри Фінансової Відповідальності (ЦФВ) підприємства в системі бюджетування. Оцінка можливого ефекту від впровадження бюджетування на підприємстві.

Змістовий модуль 2

ОБОРОТНИЙ КАПІТАЛ

Тема 4. Поняття оборотного капіталу

Сутність оборотного капіталу. Особливості оборотного капіталу для різних підприємств. Завдання оборотного капіталу. Роль управління оборотним капіталом. Грошовий операційний цикл.

Коефіцієнти ліквідності. Поточна ліквідність. Швидка ліквідність. Термін сплати дебіторської заборгованості. Період обігу товарно-матеріальних цінностей. Період оплати кредиторської заборгованості. Відношення продажів / чистого оборотного капіталу. Потреба в коштах для інвестування в поточні активи. Обсяги оборотних коштів різних видів бізнесу. Надмірна капіталізація та оборотний капітал.

Тема 5. Управління оборотним капіталом

Управління запасами. Основна формула ЕОQ. Невизначеність у попиті та строки виконання: система рівня повторного замовлення. Максимальний і буферний рівень інвентаризації безпеки. Ефект знижок. Закупівлі в режимі реального часу (JIT).

Управління дебіторською заборгованістю. Загальний кредит. Вплив на прибуток від продовження кредиту. Кредитна політика контролю. Оцінка кредитоспроможності. Керування дебіторською заборгованістю: контроль загальної суми кредиту, збільшення суми кредиту. Стягнення сум кредиту. Оцінка вартості (витрат) знижки за дострокову (своєчасну) виплату. Процентні витрати на надання знижки за дострокове погашення. Ризик безнадійних боргів. Факторинг: аспекти факторингу, переваги факторингу. Дисконтування рахунків-фактур. Управління іноземною дебіторською заборгованістю: зниження інвестицій в іноземну дебіторську заборгованість, зниження ризику поганого боргу, експортний факторинг, документарні кредити, контртрейдинг, експортне кредитне страхування, дебіторська заборгованість за кордоном; загальна політика.

Управління кредиторською заборгованістю. Управління торговельною кредиторською заборгованістю: торговельний кредит, вартість втрачених ранніх знижок платежу. Керування іноземною кредитною заборгованістю.

Тема 6. Фінансування оборотного капіталу

Управління готівкою. Проблеми грошового потоку. Прогноз руху грошових потоків. Принцип корисності прогнозів грошових потоків. Що слід включити в прогноз грошових потоків. Прогноз грошових потоків та початкова звітність про фінансовий стан. Методи зменшення дефіциту готівки. Відхилення від очікуваних грошових потоків. Управління грошовими коштами. Централізація фінансового відділу.

Моделі управління грошовими коштами. Модель Баумоля. Модель Міллера-Орра.

Інвестиції в надлишок грошових коштів. Короткострокові інвестиції. Короткострокові депозити. Короткострокові боргові інструменти. Депозитні сертифікати. Казначейські векселі.

Стратегії фінансування оборотного капіталу. Потреба в оборотному капіталі. Рівень оборотного капіталу: консервативний підхід, агресивний підхід, помірний підхід. Постійні та змінні поточні активи. Фінансування оборотного капіталу. Інші фактори.

Змістовий модуль 3 ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙ

Тема 7. Управління потоками грошових коштів

Класифікація грошових потоків підприємства за видами діяльності. Еквіваленти грошових коштів класифікація видів діяльності підприємства внутрішні та зовнішні грошові надходження.

Грошові потоки від операційної діяльності виручка від реалізації продукції структура валового доходу (виручки) від реалізації продукції.

Планування виручки від реалізації продукції метод прямого розрахунку.

Грошові потоки від інвестиційної, фінансової та іншої звичайної діяльності.

Рух грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності. Доходи від участі в капіталі доходи від інвестицій в асоційовані підприємства.

Витрати від інвестиційної діяльності (інвестиції). Рух грошових коштів у результаті фінансової діяльності.

Тема 8. Вартість грошей в часі

Оцінка інвестицій, як грошових потоків. Інвестиція / проект як грошовий потік. Оцінка інвестицій в ідеальному світі без невизначеності. Ставка відсотку. Майбутня вартість (цінність) грошей. Поняття складного відсотку. Поняття приведеної вартості (Present Value) і чистої приведеної вартості (Net Present Value). Вартість грошей з урахуванням фактора часу (Time Value of Money). Порівняння грошових потоків на основі майбутньої вартості. Порівняння грошових потоків на основі приведеної вартості. Приведена вартість сукупності грошових потоків. Чиста приведена вартість (Net Present Value, NPV). Поняття альтернативних витрат капіталу (Opportunity Cost of Capital).

Оцінка акцій і облігацій, як видів інвестицій. Акції та облігації як тип інвестицій. Оцінка облігацій в ідеальному світі без ризику. Грошові потоки облігацій. Поширені різновиди облігацій. Перпетуїтет (Вічна рента, Perpetuity). Ануїтет (Annuity). Оцінка облігації з допомогою формули ануїтету.

Тема 9. Ризик і прибутковість

Ризик і прибутковість фінансових активів. Норма прибутку. Середнє квадратичне відхилення. Очікувана та фактична прибутковість.

Модель ціноутворення капітальних активів (CAPM). Систематичний і несистематичний ризик. Систематичний і несистематичний ризик: наслідки для інвестицій. Систематичний ризик і CAPM. Ринковий ризик і прибутковість. Ризик і прибутковість від індивідуальної безпеки. Премія за ризик акціонерного капіталу. CAPM формула. Проблеми з застосуванням CAPM на практиці. Дивіденди і CAPM.

Тема 10. Прийняття інвестиційних рішень

Врахування інфляції. Використання реальної або номінальної ставки. Переваги і недоліки використання реальних цінностей та реальної норми прибутку: витрати та вигоди, які впливають на різні ставки. Інфляція. Очікування інфляції та наслідків інфляції. Цінності грошей у середині та кінці року.

Врахування оподаткування. Податкова амортизація. Оподаткування. Податки та DCF.

Планування NPV. Обіговий капітал.

Ризик та невизначеність. Аналіз чутливості. Еквівалентний підхід до визначеності. Аналіз ймовірності.

Інші методи адаптації ризиків. Імітаційна модель. Скоригована окупність. Ставки знижок, скориговані на ризик.

Змістовий модуль 4

ОЦІНКА ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ

Тема 11. Дивідендна політика

Внутрішні джерела фінансування. Нерозподілений прибуток. Переваги та недоліки використання нерозподіленого прибутку.

Дивідендна політика. Дивідендні платежі. Фактори впливу на дивідендну політику. Теорії дивідендної політики. Викуп акцій. Переваги схеми зворотного викупу акцій. Недоліки схеми зворотного викупу акцій. Вплив на акціонерну власність. Чистий прибуток на акцію. Норма прибутку на акцію. Покриття дивідендів. Дивідендний дохід.

Тема 12. Вартість капіталу

Вартість капіталу. Аспекти вартості капіталу. Вартість капіталу як альтернатива фінансових витрат. Вартість капіталу і ризик. Відносні витрати джерел фінансування.

Вартість боргу. Вартість позикового капіталу. Неоплачений позиковий капітал. Погашення позикового капіталу. Позиковий капітал та оподаткування. Вартість боргу з плаваючою ставкою. Вартість банківського боргу. Вартість конвертованого боргу. Вартість привілейованих акцій.

Середньозважена вартість капіталу. Обчислення ставки дисконтування. Загальна формула для WACC. Зважування. Гранична вартість капіталу.

Теорії структури капіталу. Традиційна точка зору. Чистий операційний дохід. Недосконалість ринку. Витрати на банкрутство. Агентські витрати. Податкові витрати. теорія ієрархії. Обмеження теорії ієрархії.

Вплив вартості капіталу на інвестиції. Вартість компанії та вартість капіталу компанії. Використання WACC в оцінці інвестицій. Аргументи проти використання WACC. Леверидж. Фінансовий ризик. Фінансовий важіль. Коефіцієнт покриття відсотків. Коефіцієнт платоспроможності. Фінансовий стан компанії. Оптимальна структура капіталу.

Тема 13. Оцінка бізнесу

Характер і мета оцінки бізнесу. Інформаційні вимоги оцінки. Ринкова капіталізація.

Основи оцінки активів. Метод чистих активів оцінки акцій. Вибір бази оцінки. Використання чистих активів.

Дохід на основі оцінки. P/E співвідношення. Проблеми з використанням P/E коефіцієнтів. Рекомендації щодо P/E співвідношення на основі оцінки. Метод дохідності оцінки акції.

Моделі оцінки, засновані на русі грошових коштів. Модель оцінки дивідендів. Модель зростання дивідендів. Припущення моделі дивідендів. Оцінка дисконтованого грошового потоку. Вибір відповідної вартості капіталу.

Вартість боргу. Боргові розрахунки. Безнадійні борги. Погашення боргу. Конвертований борг. Привілейовані акції.

Тема 14. Злиття та поглинання

Загальні поняття та передумови реорганізації. Укрупнення корпорації. Реорганізація корпорації, спрямована на її розукрупнення. Захист прав акціонерів. Перетворення. Злиття та поглинання компаній. Методи злиття: встановлення пропорцій, пропозиції щодо придбання, холдингові компанії, викуп з залученням позикового капіталу, спільні підприємства.

КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
1	Відвідування лекцій	1	3	3	3	3	4	4	4	3
2	Відвідування семінарських занять	1	3	3	3	3	4	4	4	3
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	3	15	3	15
4	Робота на практичних (семінарських) заняттях	10	3	60	3	30	4	40	4	40
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом				76		76		88		88
Максимальна кількість балів:			328							
Розрахунок коефіцієнта:			$328/60=5,47$							
Екзамен			40							
Загалом			100							

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1			
ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ			
1	Тема 1. Основи фінансового менеджменту	4	5
2	Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту	4	5
3	Тема 3. Фінансове планування та бюджетування	4	5
Змістовий модуль 2			
ОБОРОТНИЙ КАПІТАЛ			
4	Тема 4. Поняття оборотного капіталу	4	5
5	Тема 5. Управління оборотним капіталом	4	5
6	Тема 6. Фінансування оборотного капіталу	4	5
Змістовий модуль 3			
ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙ			
7	Тема 7. Управління потоками грошових коштів	4	5
8	Тема 8. Вартість грошей в часі	4	5
9	Тема 9. Ризик і прибутковість	4	
10	Тема 10. Прийняття інвестиційних рішень	4	5
Змістовий модуль 4			
ОЦІНКА ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ			
11	Тема 11. Дивідендна політика	4	5
12	Тема 12. Вартість капіталу	4	5
13	Тема 13. Оцінка бізнесу	4	
14	Тема 14. Злиття та поглинання	4	5
Разом		56	60

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль за результатами виконання контрольних (модульних) робіт передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які студент набув після завершення вивчення навчального матеріалу змістовного модуля з дисципліни. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в аудиторії.

Модульний контроль проводиться у формі контрольної роботи за кожним модулем. Контрольні (модульні) роботи включають тестування, відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань та ситуацій.

Сума балів, накопичених студентом за виконання модульних контрольних робіт свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення.

Критерії оцінювання модульного контролю з дисципліни наступні:

Кількість балів	Критерії оцінювання
20-25	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, тестових та практичних завдань
15-20	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки
10-15	в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки
1-10	не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності
0	не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань

Форми проведення та критерії оцінювання модульного контролю

Модулі	Теми дисципліни	Форма контролю	Максимальна сума балів
I	Теми 1, 2, 3 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
II	Теми 4, 5, 6 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
III	Теми 7, 8, 9, 10 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
IV	Теми 11, 12, 13, 14 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий іспит (екзамен) – це письмова форма підсумкового контролюючого заходу в період заліково-екзаменаційної сесії. Під час екзамену перевіряється засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу (знань, вмінь та навичок, що визначені у робочій програмі дисципліни) з окремої навчальної дисципліни за семестр. Оцінювання успішності виконання студентом цього заходу здійснюється у формі кількісної оцінки (бал успішності) 60 балів.

Кількість балів, яку студент набрав під час вивчення дисципліни, оголошується на останньому семінарському занятті. Оцінка з дисципліни виставляється студентам, яким зараховані усі змістовні модулі. До кількості балів, яку студент набрав з дисципліни можуть додаватися заохочувальні бали за публікації наукових робіт, участь в наукових конференціях за профілем дисципліни тощо. Загальна кількість балів не може перевищувати 60 балів, що переводяться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ЄКТС. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни 40 балів студент отримує під час іспиту. Загальна кількість балів 100 балів:

Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою
A	90 – 100 балів
B	82 - 89 балів
C	75 - 81 балів
D	69 - 74 балів
E	60 - 68 балів
FX	35 - 59 балів
F	1 - 34 балів

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Разом: 150 год., лекції - 28 год., практичні - 28 год., самостійна робота – 56 год., модульний контроль - 8 год., екзамен - 30 год.

Модулі	<i>Змістовий модуль 1</i>			<i>Змістовий модуль 2</i>			<i>Змістовий модуль 3</i>			<i>Змістовий модуль 4</i>				
Назва модуля	ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ			ОБОРОТНИЙ КАПІТАЛ			ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙ			ОЦІНКА ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ				
Кількість балів за модуль	76 балів			76 балів			88 балів			88 балів				
Теми лекцій	Основи фінансового менеджменту	Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту	Фінансове планування та бюджетування	Поняття оборотного капіталу	Управління оборотним капіталом	Фінансування оборотного капіталу	Управління потоками грошових коштів	Вартість грошей в часі	Ризик і прибутковність	Прийняття інвестиційних рішень	Дивідендна політика	Вартість капіталу	Оцінка бізнесу	Злиття та поглинання
Теми практичних занять	Основи фінансового менеджменту	Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту	Фінансове планування та бюджетування	Поняття оборотного капіталу	Управління оборотним капіталом	Фінансування оборотного капіталу	Управління потоками грошових коштів	Вартість грошей в часі	Ризик і прибутковність	Прийняття інвестиційних рішень	Дивідендна політика	Вартість капіталу	Оцінка бізнесу	Злиття та поглинання
Самостійна робота	15 балів			15 балів			15 балів			15 балів				
Поточний контроль	МКР № 1 (25 балів)			МКР № 2 (25 балів)			МКР № 3 (25 балів)			МКР № 4 (25 балів)				
Сума за семестр	328, коефіцієнт переведення у 60-бальну шкалу 5,47													
Підсумковий контроль	Екзамен - 40 балів													

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базова література

1. Бланк І.О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / І.О. Бланк. – К. : Ельга, 2008. – 724 с. – ISBN 966-8349-06-7
2. E. Brigham, M. Ehrhardt, Financial Management: Theory & Practice, 16th Edition, 2020, 1216 p. - ISBN-13: 9781337902601
3. Брігхем Є. Основи фінансового менеджменту: підручник переклад з англ. / Є. Брігхем. – К.: Молодь, 1997. – 1000 с.
4. J. Van Horne, J. Wachowicz, Fundamentals of Financial Management, 13th edition, 2008, 719 p. - ISBN-13: 978-0273713630
5. Лапіна І. С. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Лапіна І. С., Гончаренко О. М. та ін.; за заг. ред. І. С. Лапіної. – Одеса: Атлант, 2016 – 313 с.
6. Нестерова, С.В. Фінансовий менеджмент: практикум: навчальний посібник / С. В. Нестерова; МДУ. - Київ : Кондор, 2018. - 267 с.
7. Фінансовий менеджмент: Підручник / В.М. Шелудько; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. 2-ге вид., стер. — К.: Знання, 2013. — 375 с.
8. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / Національний банк України, Українська академія банківської справи Національного банку України; заг. ред.: І.О. Школьник, В.М. Кремень. - Київ: Центр учбової літератури, 2018.
9. P. Atrill, Financial Management for Decision Makers, 9th edition, 2019, 720 p. - ISBN-13: 978-1292311432

Допоміжна література

10. Z. Bodie, R. Merton, Finance, 1999, 479 p. - ISBN-13: 978-0133108972
11. Ганечко, Г.В. Ситник, В.С. Андрієць та ін. – К.: КНТЕУ, 2015. – 244 с.
12. Омельченко Л. С. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Л. С. Омельченко. – Маріуполь : ПДТУ, 2016. – 235 с.
13. Давиденко Н.М. Фінансовий менеджмент: підручник / Н.М. Давиденко; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - К. : Задруга, 2012. - 515 с.
14. Євтух О.Т. Фінансовий менеджмент для магістрів і не тільки: навч. посібник. – К.: Центр навч. літ-ри, 2011. – 408 с.
15. Єрмошенко М.М. Фінансовий менеджмент: підручник / М. М. Єрмошенко, С.А. Єрохін, О.А. Кириченко – К.: ВНЗ «Національна академія управління», 2011. – 506 с.
16. Крамаренко, Г.О. Фінансовий менеджмент [Текст]: підручник для студентів вищих навчальних закладів / Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна ; Дніпропетр. ун-т економіки та права. - 2-ге вид. - Київ: Центр учбової літератури, 2009. - 520 с.
17. Кузнецова С.А. Фінансовий менеджмент у схемах і таблицях: навч. посібник / С.А. Кузнецова ; Дніпропетр. ун-т ім. А. Нобеля. – Дніпропетровськ : Дніпропетр. ун-т ім. А. Нобеля, 2011. - 178 с.
18. Лисенко Н.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / Н.О.Лисенко, Н.Ю. Мельничук ; Європ. ун-т, Уман. філ. – Умань, 2012. – 233 с.
19. Момот Т.В. Фінансовий менеджмент: Навч. посібник / Т.В.Момот, В.О. Безугла. – К.: Центр навч. літ-ри, 2011. – 712 с.
20. Паргин Г.О., Селюченко Н.Є. – Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. - Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2011. – 348 с.
21. Управління фінансами суб'єктів господарювання: Практикум: навч. посібник / А.П. Вожжов, С.В. Сорокіна, І.В. Колесова, Чікіта І.Б. та ін. – К.: Знання, 2014. – 324 с.
22. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О.М. Віленчук [та ін.]. – Житомир: ЖНАЕУ, 2014. – 478 с.
23. Фінансовий менеджмент: підручник / В.П. Мартиненко, Н.І. Климаш, К.В. Багацька, І.В. Дем'яненко, [та ін.] за заг. ред. Т.А. Говорушко. – Львів: «Магнолія 2006», 2014. – 344 с.

ДОДАТКОВІ РЕСУРСИ

1. Електронний навчальний курс: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=22033>